

Рецензия

от проф. дфн Георги Матеев Карасимеонов

върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” по Политически науки (Политология — Политически партии и партийни системи) в СУ „Св. Климент Охридски“ с единствен кандидат гл. асистент Милен Тодоров Любенов

Уважаеми членове на научното жури,

За участие в конкурса за заемане на академична длъжност „доцент” Милен Любенов е представил списък с публикации по темата политически партии и партийни системи — 2 монографии, 3 студии, от които една в съавторство, една глава от колективна монография и 5 статии, общо 11 научни труда.

Същевременно Милен Любенов е дългогодишен преподавател в катедрата по „Политология“ в СУ „Св. Климент Охридски“ със солиден авторитет на изявен специалист в областта на политическите партии.

В сферата на научните изследвания неговите основни теоретични и изследователски приноси могат да се открият в следните направления.

В анализа на еволюцията на партийните системи в Европа Любенов доказва, че в сравнение с нововъзникнали политически

партии като цяло традиционните партии в Европа, имат по-голяма устойчивост. Според авторът, първоначално избраният път, основан на организационни и ценностни фактори, е до голяма степен основна причина за тяхното оцеляване и водещата им роля в политическия живот в съвременния свят. Зависимостта от избрания път има ключова роля за различните степени на институционализация на западноевропейските партийни системи и тези в посткомунистическите европейски демокрации.

Любенов анализира задълбочено причините за фрагментацията на партийните системи и появата на редица нови партии в Европа през последните двадесет години. Той стига до извода, че това се дължи не само на нови теми в политическия дискурс и разделителни линии, а преди всичко на разширяването на ресурсите, посредством, които могат да се създават партии — медии, финансови средства на даден предприемач, социални мрежи, дигитални технологии .

Любенов също така обосновава убедително тезата си, че електоралната конкуренция е една от причините за промените в позиционирането на избирателите в скалата ляво-дясно. Тогава, когато се появи нов конкурент, имащ претенцията да се настани или измести старите актьори от лявото или дясното пространство, избирателите на почувствалите се застрашени партии променят позиционирането си от центъра към крайния спектър.

Важен принос е неговото изследване на ценностните нагласи на българските граждани по отношение на класическата дихотомия „ляво-дясно” чрез конструиране на скали „Ликерт”, групирани в две категории — социално-икономически популизъм и икономически консерватизъм.

Любенев е навлязъл задълбочено в изследването на кливиджите и дава своя принос за доразвиване на тази водеща теория в партологията. Изхождайки от тясната дефиниция на Меър и Бартолини за трите характеристики на кливиджите (ясно социално разделение, споделена колективна идентичност и организация), Любенев разграничава два типа кливиджи – „кливидж потенциал“ и „реален кливидж”. „Реален кливидж“ има тогава, когато са налице и трите структурни елементи на кливиджа, а когато някой от тях отсъства - става дума за „кливидж потенциал“.

В едно от изследванията се обосновава тезата, че слабата кливидж структура в България е една от основните причини за ниското ниво на институционализация на партийната система. Колкото по-силно е влиянието на кливиджите, толкова по-ниско ще бъде нивото на електорална нестабилност

Любенев разграничава вътрешносистемна и извънсистемна волатилност, изхождайки от модела, който предлага Омар Санчес (2009). Санчес разглежда извънсистемната волатилност, като промяна на вота на избирателите от големите към по-

малките партии. Любенов предлага адаптиран вариант на този модел, като дефинира извънсистемната волатилност като трансфер на вот от парламентарно представени към изцяло нови партии. При изцяло новите партии се изключват субектите, които възникват в резултат на сливане или разцепление на съществуващи до момента партии. Нарастването на извънсистемната електорална волатилност е индикатор за деинституционализация на партийната система и/или за липсата на системност.

Редица от неговите произведения са цитирани в български и чуждестранни научни издания.

Като асистент и впоследствие главен асистент в катедрата по „Политология“ на СУ „Климент Охридски“ мога категорично да потвърдя, като негов дългогодишен колега, наблюдаващ отблизо неговата преподавателската дейност, че Милен Любенов се откроява със солидна подготовка и многостранни знания. Заедно сме подготвяли научни срещи и семинари, където включвахме нашите студенти. Множество студенти са ми споделяли уважението си към него.

Дори бих добавил, че в името на това да се представи на конкурса за доцент с необходимия натрупан опит и множество публикации, той съзнателно изчака във времето, но пък затова считам, че няма никакви съмнения за неговите качества и способности да поеме академичната длъжност „доцент“.

И накрая нека добавя и нещо лично. В дългогодишното ми общуване с Милен Любенов, като изследователи и преподаватели ангажирани с общи научни проблеми, искам да подчертая, че той е много етичен като човек и добросъвестен като учен. Той е един от политолозите, които неотклонно държат на обективния анализ и не се поддават на конюнктурни интереси и влияния.

В заключение, напълно подкрепям кандидатурата на Милен Любенов за академичната длъжност „доцент“ по политология.

Проф. д-рн Георги Карасимеонов

21 август 2021 г.